SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

V. No. 77. JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, APRIL 26, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 26-го КВІТНЯ 1988 Ч. 77. РІК XCV.

ПРЕЗИДІЯ КУППО ПРИВІТАЛА МИТРОПОЛИТА МСТИСЛАВА

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Президія Конференції Політичних Партій і Організацій (КУППО) вислала за підписом голови Зенона Городиського привітального листа до Блаженнішого Митрополита Мстислава з нагоди Його 90-их уродин і 46-их роковин його архипастирського служіння Церкві.

Враз із найщирішими побажаннями Президія КУППО стверджує, що цей день відзначує ціла українська громада в діяспорі, а український нарід на рідних землях згадує його і його заслуги в розбудові Української Православної Церкви, до якої належить більшість українського народу.

Із запевненнями молитов за здоров'я і і сили ювілята кінчаються ці привітання.

В. Анастас продовжуватиме працю над індексом „Свободи"

Міннеаполіс. — З університету Міннесоти повідомляють, що там покликано до каталогування щоденника „Свобода" Володимира Анастаса.

Цю працю, яку заініціював Український Народний Союз, а яку започаткувала директор цього проєкту Марія Воробій і її асистентка Бекі Голл, буде тепер продовжувати В. Анастас, який саме закінчив студії в університеті Міннесота і студіював також в УНІГУ. Останньо В. Анастас працював в українській кредитівці в Міннеаполісі як теж був редактором статтей із „Правди" для американського видавництва в Ст. Пол.

Активний в українському громадському житті, В. Анастас був головою Української Студентської Організації в Міннеаполісі.

Він має великий досвід у праці з компюторами і з радістю чекає на нову працю яка, як каже, „допоможе американським науковцям дістати кращі інформації про українську історію". Він розпічне працю з днем 1-го травня ц.р.

Перших 10 річників „Свободи" опрацювала М. Воробій, яка однак мусіла перервати працю з уваги на народження дитини. М. Воробій випрацювала плян індексування „Свободи" і В. Анастас працюватиме в рамках того пляну.

Вшанують Л. Шашаровську

Філядельфія, Па. — Союз Українок Америки відділ 43 ім. Олени Пчілки влаштовує вечір п.н. „Дарунок Мельпомени", присвячений визначній акторці українських театрів Лізі Шашаровській-Чепіль.

Імпреза відбудеться в суботу, 30-го квітня ц.р., в приміщеннях УОКЦентру, 700 Сідар ровд, о год. 5:30 по полудні.

В програмі беруть участь: Ліза Шашаровська-Чепіль у ролях „Одержимої", гуцулки Ксені та у ліричних піснях; при фортепіяні Лідія Бульба, Ірина Чума. З доповіддю виступить Ярослав Климовський. Участь братимуть також Євдокія Блавацька, Ірина Лаврівська, Микола Кавка, Лукія Гриців, Анна Максимович, Надія Оранська і Людмила Чайківська. Прозірки виготовляє Олександер Михайлюк, а сцену оформить Володимир Чепіль.

Суддя Д. Лєвін доповідатиме в Ню Джерзі

Савт Орандж, Н. Дж. — Тут у вівторок, 3-го травня ц.р., о год. 8-ій вечора, в приміщенні Темпл Шаарей Тефіло Ізраїль, 432 Скотланд ровд, з нагоди святкувань 40-ліття існування Ізраїля доповідатиме головний суддя розправи над Іваном Дем'янюком, Дов Лєвін.

Повідомляючи про цей виступ, голова комітету Ріта Горовіц сказала, що „ми є дуже горді з того, що можемо між собою гостити людину, яка відіграла головну ролю в події, що привернула увагу цілого світу, суду-розправи важливої не тільки для жидів, але для всього людства". Доповідь Д. Лєвіна є першою з ряду доповідей, якими відмічають 40-ліття існування Ізраїля в Ню Джерзі.

ЗВЕРНЕННЯ
ДО УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИЦЬКИХ МИРЯН

Українське Патріярхальне Світове Об'єднання (УПСО), проголошує місяць травень місяцем акції оборони Церкви в Україні. До цієї акції закликав нас бл. п. Патріярх Йосиф Сліпий словами: „Ставайте всі в обороні прав Української Католицької Церкви, але бороніть права Української Православної Церкви, так само жорстоко знищеної чужим насиллям. Бороніть також інші християнські і релігійні громади на українській землі, бо вони всі позбавлені основної свободи сумління і віровизнання та всі терплять за свою віру в Єдиного Бога".

До такої акції заохочує нас також Папа Іван Павло II власним прикладом оборони Церкви в Україні, що він зробив своєї заявою з 17-го січня 1988 року перед світовою пресою. Він сказав, що не поїде до Совєтського Союзу доки не будуть привернені всі права Української Католицької Церкви в Україні.

І, врешті, до цього рода акції, вже довгими роками, закликають нас провідні діячі Церкви в катакомбах.

На таку акцію ми маємо особливо виїмкову нагоду. Саме тепер урядові чинники у Вашінґтоні підготовляють чергову зустріч на вершинах президента Роналда Реґена з Міхаїлом Ґорбачовим, яка запляновна на кінець травня і початок червня 1988 року в Москві. В програмі зустрічі, крім переговорів у справі зменшення числа далекосяжних ракет в ЗСА і СССР, буде обговорюватися порушення людських прав у світі взагалі, а в Совєтському Союзі зокрема.

Користуючись цією нагодою, УПСО разом з Крайовим Патріярхальним Товариством в ЗСА і Товариством „Свята Софія" вислали до президента Роналда Реґена меморіял у справі потоптання свободи релігії в СССР і посиленого переслідування Українських Церков (католицької, православної і протестантських громад) в Україні.

Будьте голосом переслідуваної Церкви в Україні, напишіть листа до президента Реґена ще сьогодні.

В Україні російські імперіялісти з особливою ненавистю дальше фальшують і крадуть наше минуле, нищать історичні і культурні пам'ятки, палять бібліотеки, архіви, замикають церкви, переслідують релігію, русифікують мову, а віруючих в Бога людей замикають в тюрми, психушки і засилають до ҐУЛаґів.

Ми звертаємося до президента Реґена з проханням, щоб він став в обороні свободи релігії та вимагав від Ґорбачова повернення всіх прав українським церквам.

Ми просимо проводи церковних і світських організацій та всіх людей доброї волі включитися в акцію оборони переслідуваних церков в Україні. Пишіть листи, висилайте телеграми до президента Реґена від вашої організації чи особисті, із збірними чи індивідуальними підписами, спрямовуйте їх на адресу: The President, The White House, Washington, D.C. 20500.

За Президію УПСО:
Василь Колодчин, голова
Володимир Баран, секретар

Науковою конференцією НТШ розпочало відзначення 50-ліття подій на Закарпатті

Ню Йорк (ІФС НТШ). — У співпраці з двома земляцькими організаціями — Карпатський Союз та Карпатський Дослідний Центр ім. Ю. Ревая — Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці заініціювало відзначення півстолітнього ювілею пам'ятних подій державного ставання Закарпаття в 1938-39 років. Історично-філософічна секція НТШ влаштувала наукову конференцію, участь у якій зголосили науковці та спеціялісти карпато-україніки з Америки й Канади.

Зрозуміло, що більшість доповідачів порушували теми з політичної історії краю але були також виголошені доповіді з культурної та церковної проблематики. Конференція відбулася 26-27-го березня ц.р. тут в приміщеннях НТШ. Зареєстрованих учасників було 48, в тому числі понад третина закарпатців.

Конференцію відкрив з рамени Історично-філософічної секції НТШ її організатор д-р Василь Маркусь подаючи ґенезу і мотиви якраз наукового відзначення цих подій та коротко представив програму і характер цієї конференції. Голова НТШ д-р Ярослав Падох вітав учасників конференції від установи-господаря та нагадав, що НТШ постійно цікавилося реґіональними дослідженнями та мало і має у своїх рядах чимало членів і прихильників із Закарпаття. Д-р Я. Падох був також предсідником першої сесії конференції.

Загальне історичне тло до спеціяльних доповідей подав д-р Михайло Пап, довголітній директор Східньоевропейського Інституту при університеті Джан Керрол в Клівленді, а тепер також голова Карпатського Дослідного Центру. Він доповідав про змагання до автономії на Закарпатті від половини минулого століття, яке завершилося подіями 1938-39 роках. В. Маркусь, проф. університету

(Закінчення на стор. 3)

Грецькі церковні провідники цікавляться святкуванням Тисячоліття

Ню Йорк. — У четвер, 18-го лютого ц.р., Екзарх Вселенської Грецької Православної Церкви на Північну й Південну Америки — Архиєпископ Яковос зустрівся з головою Крайового Ділового Комітету Тисячоліття Християнства в Україні д-ром Юрієм Солтисом. Зустріч відбулася при допомозі Владики Всеволода та як відповідь на письмо вислане д-ром Ю. Солтисом, в якому він просив про цю авдієнцію, щоб поінформувати Владику про підготову до святкувань пов'язаних формальним прийняттям християнства з Візантії Володимиром Великим в 988 році.

Присутніми на зустрічі були Єпископ Ісая, канцлер грецької Архиепархії, та Єпископ Всеволод.

Як виявилось, Архиєпископ Яковос є знаменито обзнайомлений з українськими справами і висловив бажання, щоб українські ювілейні святкування були представлені в правдивому їм історичному контексті. Тому Владика Яковос обіцяв дати українцям моральну підтримку в їхніх плянах гідно відсвяткувати Тисячоліття Християнства в Україні. Він згодився опублікувати матеріяли про цю подію в грецькі газеті „Православний Обсерватор" і виготовити відповідну заяву до друку в українській пресі з висловами солідарности з українським народом.

Під час авдієнції (зліва): Владика Всеволод, Архиєпископ Яковос і д-р Ю. Солтис.

Архиєпископ Яковос запропонував також зорганізувати прийняття для високих церковних і світських представників.

Зустріч відбулася в дуже приязній атмосфері. Д-р Солтис подякував Владиці Яковосові за корисні поради та суґестії і, прощаючись, вказав на вдячність і гордість українців за те, що вони одідичили візантійський церковний обряд, який впродовж століть давав і дає українцям почуття єдности.

Після авдієнції у Архиєпископа Яковоса **відбулася** коротка зустріч з Єпископом Ісаєю для обговорення плянів відносно спільного прийняття. Рішено, що воно повинно відбутися в першій половині червня.

Мадярщина обвинувачує Румунію в порушенні прав людини

Відень, Австрія. — Виступаючи на конференції в справі безпеки і співробітництва в Европі, представник Мадярщини Андре Ердеш обвинуватив Румунію в переслідуванні мадярських етнічних меншин і в різних порушеннях прав мадярів, що проживають в Румунії.

Коментуючи виступ Ердеша, Ассошієйтед Пресс зауважує, що дуже і дуже рідко одна країна комуністичного бльоку відкрито критикує іншу.

Близько 1.7 мільйона мадярів і приблизно 220,000 німців живуть в Румунії — головним чином у Трансильванії, центральному районі країни. Мадярщина і в минулому не раз звертала увагу на тяжке життя етнічних меншин у Румунії. Однак А. Ердеш у своєму виступі перейшов усі допустимі в минулому рамки взаємної критики комуністичних країн.

Виступаючи перед делеґатами 35 країн (всі країни Европи, крім Албанії, а також Канада і ЗСА), Ердеш сказав, що румунський уряд робить всі можливі заходи, щоб позбавити проживаючі в країні етнічні меншини всяких національних ознак. Там знищуються мадярські і німецькі архітектурні пам'ятники, старі цвинтарі, церкви, історичні пам'ятки. З мап стираються назви мадярського і німецького походження.

Як приклад для Румунії Ердеш навів інші країни совєтського бльоку, в яких мадяри почувають себе, ніби вдома. Він назвав Чехо-Словаччину, Югославію і Совєтський Союз.

Агентство Ассошієйтед Пресс нагадує, що в цьому році мадярський уряд пішов на безпрецедентний крок — створив урядову програму допомоги 10,000 мадярам, які втекли з Румунії на свою історичну батьківщину. Це перший випадок в історії совєтського бльоку, коли громадяни однієї комуністичної країни втікають в іншу і дістають там урядову допомогу.

У СВІТІ

ФРАНЦУЗЬКЕ АГЕНТСТВО Франс Пресс повідомило, що антикомуністичні повстанці в Афганістані захопили минулого тижня контрольовану кабульським комуністичним урядом військову базу Ґаке-Сафід у недалекому віддалі від совєтської летунської бази Шінданд в західньому Афганістані. Повстанці розбили охоронний гарнізон війська, забили 129 комуністичних вояків, захопили чимало зброї й амуніції та іншого військового виряду. В наступі на базу брали участь три групи муджагедінів. „Дорога на Шінданд тепер відкрита", — заявив один з командирів повстанців, маючи на увазі одну з найбільших совєтських баз.

МІЛІЦІЯ В МОСКВІ силою розігнала маніфестацію так званих „рефюзників", яку вони пробували влаштувати у середмісті Москви у зв'язку з приїздом до СССР державного секретаря ЗСА Джорджа Шулца. Міліція силою **впихала „рефюзників" до автобусів і вивозила у невідомому** напрямку. Пізніше показалось, що їх тимчасово затримали в одній з тюрем, а пізніше, після списання прізвищ і короткого слідства, звільнили. Пресові агентства і кореспонденти інформують, що це не знеохотило „рефюзників", від продовження протестів і вони збиралися в бібліотеці ім. В. Леніна й у приватних помешканнях. Делеґацію осіб, які роками чекають на видачу їм візи на виїзд за кордон, прийняв у четвер ввечорі, 21-го квітня, Дж. Шулц і головний дорадник президента Роналда Реґена у справах крайової безпеки ген. Колін І. Павелл в приміщенні американської амбасади.

КОРЕСПОНДЕНТ АССОШІЄЙТЕД Пресс інформує, що в Ірані проходить загальна мобілізація чоловіків і жінок до так званої революційної ґвардії. В першу чергу до ґвардії приймають добровольців від 18-го до 30-го року життя. Тегранське радіо весь час закликає молодь вступати до війська, щоб раз і назавжди розправитись з іракськими напасниками. Радіо також подає адреси і телефонні числа збірних пунктів. За неперевіреними поголосками тільки за останнього півроку біля п'яти мільйонів молодих іранців перейшли військовий вишкіл і все це були добровольці. Крім того уряд зарядив переведення всієї індустрії і більших летовищ на воєнний стан. Іранські диктатори говорять сьогодні про війну Ірану на три фронти: „проти Іраку, З'єднаних Стейтів Америки і місцевих реакціонерів".

ГОЛОВА РАДИ МІНІСТРІВ СССР Ніколай Рижков, виступаючи на пресовій конференції в останньому дні своєї візити в Мадярщині, гостро критикував економічний застій в країнах східнього бльоку. На його думку відставання розпочалося тому, що деякі соціялістичні країни з великим спізненням вступили в епоху науково-технічної революції, яка на Заході розпочалася ще в 1960 роках. Другою причиною економічного застою у Східній Европі Рижков вважає неспосібність країн східнього економічного бльоку об'єднати свої господарські системи в один могутній бьок на взірець західньоевропейської Економічної спільноти. Н. Рижков признався, що соціялістичні системи не можуть тепер бути рівними партнерами в економіці з країнами Заходу. При тому він запевнив мадярських керівників, що СССР доставлятиме Мадярщині вистачальну кількість пального й інших сирівців.

СХОПЛЮВАЧІ КУВАЙТСЬКОГО пасажирського літака типу „Боїнґ-747" з пасажирами на покладі, які у переговорах з представниками альжирського уряду домовились про звільнення закладників і літака за ціну волі для них, відлетіли минулої середи, 20-го квітня приватним джетом до Дамаску в Сирії. Дев'ять захоплювачів правдоподібно звідти переїдуть до Ливану з допомогою сирійських військових чинників. Альжирські представники, які не бажали бути названими, заявили, що про цю домовленість Кувайт нічого не знав і довідався про це, як захоплювачі вже були в дорозі до Сирії.

ПОЧИНАЮТЬ ПОЛІПШУВАТИСЯ відносини між З'єднаними Стейтами Америки і Болгарією. Наступного тижня до Вашінгтону прибуде більша болгарська делеґація, яку очолюватиме сам міністер економіки і член Політбюра болгарської комуністичної партії Андрей Лукьянов, батько якого був у 1950-их роках міністром закордонних справ Болгарії. У Вашінгтоні він виступить в Клюбі преси, а пізніше зустрінеться з державним секретарем ЗСА Джорджом Шулцом й іншими офіційними особами. Лукьянов говорить свобідно по-англійськи. Як відомо, зв'язки Вашінгтону із Софією погіршились були в 1980-их роках, коли було встановлено, що болгарські дипломати і консулярні працівники в Римі брали участь у замаху на Папу Івана Павла II.

І. ДЕМ'ЯНЮКА ЗАСУДЖЕНО НА КАРУ СМЕРТИ

ЗАСУДЖЕНИЙ ВНЕСЕ ВІДКЛИК

Єрусалим, Ізраїль. — Як повідомили засоби масової інформації в понеділок вранці, 25-го квітня ц.р., тричленний суд тут засудив Івана Дем'янюка на кару смерти через повішення, як цього вимагала прокуратура.

Згідно зі законом, вирок смерти є зумовлений обов'язковим відкликом до Верховного суду. Оборона мусить внести такий відклик до 45-ох днів. Існує також можливість, що справа може бути знову відкрита, якщо появляться нові документи чи свідки в користь засудженого.

Кару смерти в Ізраїлі примінюється тільки до нацистських злочинців, або до терористів. Досі згідно з тим законом страчено тільки Адольфа Айхмана в 1962 році. Ні один із арабських терористів не був засуджений на кару смерти.

Під час короткої сесії читання вироку І. Дем'янюк постійно молився і хрестився.

В РАВЕННІ ОБГОВОРЮВАНО ВПЛИВИ ХРИСТИЯНСТВА

Равенна, Італія (М. Лабунька, тел.). — Понад 20 доповідей, концерт, оглядини історичних пам'ятників цього міста і святкова вечеря виповнили час учасників і гостей останніх трьох днів конгресу присвяченого 1000-літтю Християнства в Русі-Україні.

Цей міжнародний конгрес відзначається великим діяпазоном порушеної тематики та широким засягом географічних просторів, на яких в часі прийняття християнства проходили складні політичні, соціяльні і культурні процеси. Можна було довідатись про ці процеси на просторах від Кордоби в Еспанії до Єрусалиму, Дамаску і Багдаду, як і про інші міста в Азії і Африці, якими доводилось слов'янам, а між ними й українцям, мати зв'язки в цьому переломовому періоді християнської ери.

Очевидно, весь час у центрі уваги була Київська Русь та її відношення до східньослов'янських і неслов'янських народів, головно европейських.

Доповідачами у цих трьох днях були науковці з десяти різних країн, як Італія, З'єднані Стейти Америки, Великобританія, Франція, Бельгія, Голляндія, Польща, Болгарія, Ізраїль та інші. Сталося так, що саме два українські науковці виступили із своїми доповідями у тому часі — проф. Юрій Шевельов із ЗСА і проф. Олекса Гарбач з Німеччини.

У середу ввечорі, 20-го квітня, в залі театру ім. Данте, відбувся концерт місцевого мішаного хору на честь учасників конгресу, а в четвер, 21-го квітня, усі учасники були гостями Міської ради Равенни на святковій вечері. Того дня була тільки одна сесія конгресу з доповіддю про князя Володимира Великого плро справу його канонізації. Більшість дня присвячено оглядинам багатої історичної спадщини Равенни.

В АМЕРИЦІ

У ВАШІНГТОНІ РЕЧНИК Агенції закордонної розбудови заявив, що ЗСА в рамках нової програми розпочали доставу харчів нікараґуанським повстанцям в Гондурас. Він теж говорив і про те, що Америка застановляється над доставою харчів для повстанців у Нікараґуа, не зважаючи на протест президента Даніеля Ортеґи, який твердить, що це є вмішуванням у внутрішні справи Нікараґуа.

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ Массачусетс Майкл Дукакіс в четвер, 21-го квітня ц.р., у Бостоні підписав перший в Америці закон, що забезпечує мешканцям стейту оплату коштів лікування. Саме підписання документу відбулося з великою парадою та розголосом на сходах будинку стейтової леґіслятури, на тлі великого напису „Піклування про здоров'я всіх!", при звуках оркестри, яка грала спеціяльно створену пісню для цієї нагоди.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН заявив, що виведення совєтських військових частин з Афганістану цілком не означає, що Совєтський Союз не буде більше вмішуватись до внутрішніх справ Афганістану і перестане допомагати тамошньому комуністичному урядові в Кабулі, якщо такий втримається при владі після відходу совєтських протекторів. „Ми думаємо, що Москва надіється на втримання при владі насадженого нею лялькового уряду Наджібулли, який, при мілітарній розбудові, може становити загрозу не тільки для численних повстанських груп, але також для Пакістану", — заявив Президент ЗСА. Вашінгтон покищо не припинятиме достави зброї муджаґедінам, аж до часу створення коаліційного уряду і такого ж припинення допомоги для комуністичного режиму зі сторони СССР. Політичні спостерігачі кажуть, що заява Р. Реґена мала за ціль звернути увагу американських політиків на різницю в поглядах на багато інших справ між ЗСА і СССР, а не тільки у справі редукції нуклеарної зброї.

ПІСЛЯ 20-ОХ РОКІВ КАЛІФОРНІЯ дозволила на відкриття цілої низки папок з документами, що причетні до справи вбивства в 1968 році тодішнього головного прокуратора ЗСА Роберта Кеннеді. Зберігався там і документ про те, що 2,410 знімок, які зроблено під час слідства, було знищено, ще того самого року. Науковець Ґрег Стовн, який домагався відкриття документації в цій справі, заявив, що знищення цих знімок є „дуже підозрілим" і його треба конечно прослідити.

ПІСЛЯ ЦІЛОЇ ДЕКАДИ засекречених дій летунська фльота ЗСА оприлюднила рисунок нового бомбовика типу „Стелт" і заявила, що літак-бомбовик пройде свій пробний лет осінню цього року. Бомбовик типу Б-2 може летіти так низько, що його не підхоплять радарні апарати. Сен. Нанн, демократ з Джорджії, голова сенатської Комісії озброєння передбачує що поява цього бомбовика „спонукає Совєтський Союз до інвестиції більйонів долярів у поліпшення їхньої теперішньої повітряної оборони".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Гласність" і Чорнобиль

Дня 26-го квітня 1986 року стався вибух атомового реактора в Чорнобилі в Україні, на північ від Києва. За традиційним совєтським звичаєм цю подію затаєно і лише на третій день виявлено, що стався „випадок" у Чорнобилі, тільки після того, як шведський уряд звернувся до Москви з різким запитом, що сталося, що з південного сходу Совєтського Союзу посувається на північний захід повітряна течія з високою радіяцією. І від того часу, по нинішній день совєтські засоби інформації страшенне скупі на прерізні подробиці цієї події. Проте швидко виявилося, що це не був „випадок", а катастрофа величезних розмірів. У висліді слідства, що його перевели совєтські власті, за оприлюдненим офіційним комунікатом покарано кількох службовців цього реактора за „недбальство". Але американські фахівці, проаналізувавши всі скупі подробиці, які передісталися на Захід, ствердили, що це не було недбальство кількох осіб, які обслугували той реактор, а що вся конструкція реактора була фальшива, спартачена, злочинно побудована нефаховими людьми.

Проголошена Міхаїлом Ґорбачовим „гласність" мала відповідати американському принципові „народ має право знати". У большевицькому розумінні це право „знати" у практиці виглядає так, що народ може знати тільки те, на що йому дозволить влада. Полегшала цензура, „регабілітують" деякі проскрибовані дотепер книжки, як „Доктор Живаґо" чи український Богдан Лепкий або Гончара „Собор". Але про чорнобильську катастрофу по нинішній день малощо знаємо, бо найважливіші речі засекречено. По нинішній день немає правдивої, нефальшованої статистики, скільки осіб зразу таки у цій катастрофі згинуло. Не знаємо: скільки осіб евакуювано, куди їх завезли, скільки із них вернулися, чи сам Чорнобиль і околиця безпечні, бож закордонних кореспондентів і туристів туди не допускають. І по нинішній день не знаємо, які спустошення зробила Чорнобильська катастрофа своїми наслідками для другого чи й дальшого покоління. У листі одного земляка з України, писаному цією езоповою мовою, яку вивчили підсовєтські громадяни з уваги на цензуру та з вірою, що читач таких листів зрозуміє його правдивий зміст — ото ж в одному такому листі сказано: „В Україні тепер всі мами стали Рахилями з різдвяної колядки". Матері в Україні плачуть, бо масово родяться діти-каліки, як наслідок Чорнобильської радіяції. Але совєтська преса про це нещастя народу — нічичирк.

Перед нами вирізка з „Цюріхер Цатунґ", допис із Відня: „У наслідок все ще великої радіяції, спадщини вибуху атомового реактора в Чорнобилі, треба рахуватися з тим, що у найближчих 70-ох роках буде додаткових 24,000 осіб в Україні, захворілих на пістряка. Ствердив це на основі звіту про Чорнобильський вибух д-р Моріс Розен у Відні, керівник Відділу протирадіяційної охорони Міжнародної організації нуклеарної енерґії. Згідно з його твердженням, 75 мільйонів осіб у західній частині Совєтського Союзу до кінця свого життя відчуватимуть наслідки радіяції. Практично це значить, що з отих 75 мільйонів осіб дев'ять з половиною мільйонів осіб помре на протязі найбижчих 70 років на пістряка в додатку до 24,000 осіб, які вже померли на пістряка, як жертви Чорнобиля"...

Про „гласність і перебудову" були вже у міжнародній пресі сотні статтей, як про пропаґандивний трюк Ґорбачова. Але коли були у світі наївні, які вірили, що „ера Ґорбачова" буде записана в історії, як ера оприлюднювання правди, то нема кращого заперечення цієї наївности, як відношення совєтського пресового агентства ТАСС преси і радіопередач та телебачення у відношенні до Чорнобильської трагедії. Про цю подію, яка заторкає життя і здоров'я мільйонів, про трагедію сотень тисяч матерів, про загрозу майбутнім поколінням, що її вираховують тільки фахівці, про все те замість „гласности" панує далі брехня або мовчанка. Бо так наказує система від часів Леніна по сьогоднішнє владування Ґорбачова включно.

ВЕРХОВНИЙ СУД ВИДАВ рішення, що, як твердять знавці з часом може набрати важливости для стейтових та міських урядів. Вирішено, що Конгрес має право оподатковувати всі приходи із стейтових і міських бондів. Зразу після цього рішення предсідники обидвох конгресових комісій в справах податків заявили, що не сподіваються, щоби це рішення спонукало Конгрес накласти нові оподаткування на ці бонди.

Ольга Кузьмович

ЧОРНОБИЛЬ: ФІКЦІЯ І СТРАШНА ПРАВДА

Два роки проминуло від трагічного вибуху атомового реактора в Чорнобилі й сенсаційність цієї катастрофи проминула та лише часом ще зустрічаємо у пресі згадки про різні наслідки того нещастя. Але письменники і поети щойно тепер кладуть свої думки і свої відчування на папір та використовують цей страшний фактаж, додаючи до нього свою поетичну чи письменницьку уяву. Свого часу на сторінках нашого щоденника писалося про дві великі поеми сучасних поетів в Україні Світлани Йовенко і Бориса Олійника, знаємо, що написав повість про Чорнобиль письменник з України Юрій Щербак.

Сьогодні, у другу річницю трагедії в Чорнобилі, хочемо звернути увагу читачів на дві повісті, що появилися в 1987 році на західньому книжковому ринку написані письменницями, які живуть далеко від місця катастрофи, але які посвятили свої повісті подіям із 26-го квітня 1986 року.

„Звезда Чорнобиль" Юлії Вознесенської, росіянки, яка виемігрувала на Захід і живе в Західній Німеччині — це повість про трьох сестер-росіянок, з яких одна живе за кордонами СССР, а дві враз із своїми родинами падуть жертвами вибуху в Чорнобилі. В повісті цінне те, що там переплітаються цитати із совєтської преси, радіо та телевізії із перших днів після аварії і пригадує нам ці дуже різні і неповні вістки, якими совєтський уряд кормив населення на протязі кількох критичних днів. Кінчається повість уривками із розмови на телебаченні поміж американкою, а росіянкою, що велася 17-го червня 1986 року і яка виразно вказує, яку протидію у таких випадках атомових вибухів запляновано в ЗСА.

„Звезда Чорнобиль" однак ніколи не виходить поза нашвидкоруч написаний фіктивний роман і крім вищезгаданих цитатів і офіційних повідомлень преси не залишає читачеві глибшого враження і застанови над цією трагедією, що полонила думки і почування дослівно цілого світу.

Зовсім інакше однак із повістю Хрісти Вольф, відомої тепер широко німецької письменниці п. н. „Штерфаль" („Катастрофа"), або „Вістки одного дня". Власне кажучи цю книжку важко окреслити стереотипно повістю, бо фабула в ній стоїть на другому місці, а міркування і душевні переживання авторки перемагають на кожній сторінці. Х. Вольф, авторка 12 книжок, повістей, ессеїв і оповідань належить до однієї із найвизначніших письменниць сучасної Німеччини Східньої, де вона живе, але і — Західньої і отримала вже чотири престижеві літературні нагороди.

За твір „Катастрофа" останньо письменниця здобула літературну нагороду сестер Шоль у Мюнхені, а в кілька тижнів, опісля у Східній Німеччині нагороджено її національною нагородою — найвищим відзначенням, яке там можна здобути. Авторка приїхала на святочне вручення нагороди в Мюнхені, ти висловила прицьому слово подяки, в якому м. і. сказала: „Сьогодні, мені здається, ми стоїмо в дуже дразливому історичному моменті, тому що є сили, які діють не залежно від кордонів і які викликають рівночасно страх, але також аґресивність деяких груп і поодиноких осіб".

Саме про цей страх, що його атомовий вибух викликав у Чорнобилі серед людей, які усвідомили собі наслідки радіяції, що діяла на просторі сотні кілометрів, пише авторка у своєму нагородженому творі. Твір побудований у розповідній формі думок і переживань геройки продовж цього квітневого дня, коли в радіо раз-у-раз передавали вістки про Чорнобиль, порушує читача глибокими міркуваннями, які силою факту вміщаються у щоденне життя цього одного дня. Цей день головного персонажу цього твору, (в якому можна добачувати авторку) зв'язаний ще із постійними думками про брата, який в далекому німецькому місті саме ранком переходить поважну операцію тумора мозку. Але поруч із цими двома трагічними подіями, геройка цієї повісти виконує ряд щоденних автоматичних зайнять, подивляє красу прегарного соняшного квітневого дня, працює у городі, розмовляє зі сусідами і переводить ряд телефонічних розмов із доч ками та родиною брата. Кожна, однак, із тих чинностей в якийсь спосіб спонукує її знову думати про наслідки вибуху у Чорнобилі та застановлятися над величезними наслідками, що він буде мати.

Ось, працюючи у своєму городі, вона застановляється, навіщо садить городину, як її не можна буде їсти з приводу великої сили радіяції, що з дощем попереднього дня всякнула у землю. Вона приймає від сусідки подарунок — рибу, що її ранком зловив її чоловік-риболов, але не знає, що з тим подарунком зробити, бож риба напевно вже повна шкідливих для здоров'я атомних частинок. Вона слухає уважно новинки у радіо та успокоюючі інтерв'ю з фізиком, що вияснює, про 15 мілліреми опаду на годину. Для неї це незрозуміле поняття і вона застановляється, як довго мусить однорічна дитина, (як ось її внук), чи як довго плід в лоні матері мусить бути виставлений на ці „мілліреми", щоб на них це шкідливо подіяло. І Хріста Вольф бачить цих здеформованих дітей і тих хворих без одної волосинки на голові у своїй уяві. Вона також бачить у своїй уяві, як саме в тому дні на віддалі двох тисяч кілометрів від неї засипують горіюче ядро атомової станції в Чорнобилі. Але, як стверджує, інтерв'ю у радіо є „успокоююче і ніхто не хоче вжити слова „катастрофа", як довго є небезпека, що ця катастрофа може бути загибіллю для людства.

Такі і подібні думки переслідують Х. Вольф на протязі цілого дня і вона ділиться ними зі своїми читачами у глибокий, часто поетичний спосіб. Але в її думках є також багато міркувань і питань без відповіді, куди іде еволюція людства з її технологічними успіхами. „На якому перехресті пішла у людства фальшивою дорогою еволюція, коли воно получило вдоволення із знищенням? Або інакше кажучи, який це страх існує тепер у молодих людей та відокремлює їх від того, що ми нормальні люди називаємо „життям". Чому вони радше „звільнять" атом, як себе самих від нього?..."

А з цими думками письмениця висловлює часто свою злість і досаду до усіх винахідників, до тих, що

(Закінчення на стор. 4)

Михайло Кучер

ЧИ БУВ ВЗАГАЛІ ЧОРНОБИЛЬ?...

Те, що робиться тепер у СССР, заставляє думати, що взагалі не було чорнобильської катастрофи. Старими методами там будують атомові електростанції. Так само безпечно неохайно зберігаються відходи від продукції атомових електростанцій. Так само, як перед чорнобильською катастрофою, у будівництві панує хаос, вживаються матеріяли поганої якости.

Нема сталих робітників, умови праці тяжкі і небезпечні. Побутові умови, зокрема для одружених, погані.

У той же час плянується будування все більшої кількости нових станцій і то в густо населених частинах Совєтського Союзу. Не так давно на пресовій конференції для совєтських і закордонних журналістів виступив заступник міністра атомової енерґетики СССР А. Лапшин. Він дав справді страшні відомості. Нині в СССР будуються одинадцять нових станцій і до кінця 1995 року їх має бути втричі більше, а до кінця XX століття у п'ять разів більше. Ці повідомлення не попали на сторінки совєтської преси.

Після чорнобильської катастрофи в СССР почалися протести проти розміщення атомових станцій у густо населених районах СССР.

Люди критикують побудову атомової станції у Чорнобилі по невчасі. Став відомий протест письменника Бориса Олійника, що на території, яка рівняється 3-ом відс. загальної площі СССР розміщено десять атомових станцій. Відомі протести проти будови Чигиринської атомової електростанції, яка буде загрожувати густонаселеному районові УССР. Протест ніби підписав перший секретар Полтавського обласного комітету партії і його опубліковано на сторінках „Літературної України".

Що торкається пропозицій будування електричних атомових станцій у безлюдних місцях, то уряд їх відкинув, мотивуючи відмову електричними причинами.

На Заході було переконання, що реактор у Чорнобилі великої сили, але його конструкція ненадійна. Під час розслідування катастрофи совєтські фахівці прийшли до висновку, що в нещасті не винна конструкція, її треба тільки дещо переробити.

І після Чорнобиля не припиняються скарги на нестачу матеріялів при будові нових електростанцій, на погані механізми і апаратуру. Якість праці погана, не можна працювати за пляном, нема постійних робітників. Усе те дає можливість страшної нової катастрофи.

Зі Запорізької атомової електростанції приходять скарги про браковану апаратуру. Такі скарги приходять із Хмельницької та Горківської атомових станцій.

За останні місяці Політбюро ЦК на засіданнях двічі розглядало проблеми атомової енергії. Рішення засекречено, тому можна думати, що все залишиться по-старому.

У середині тридцятикілометрової зони довкола Чорнобиля є місця зовсім чисті, а за її межами забруднені радіоктивними елементами. Таким чином ведення 30-ти кілометрової охоронної зони справа дуже умовна. Наприклад, старшини які ідуть у села поза охоронну зону по горілку, то їхні прилади для виявлення радіоактивности гудять, або дзвонять, себто повідомляють про насичення радіоактивністю, яка небезпечна для життя людини. А в тих селах живуть люди.

Тепер працівники, які живуть у Чорнобилі, отримують дозу дещо вищу, яка вважається безпечною у Франції.

Чорнобиль відносно чисте місце. Натомість Прип'ять має велику дозу радіяції. У Прип'яті людина за одну годину отримує дозу, що рівняється місячній для робітників атомової електричної станції.

На даху саркофага, який збудовано довкола аварійного бльоку, за дві години людина отримує смертельну дозу. Безпечно на даху можна бути тільки п'ять хвилин. З чотирьох людей, які поставили прапор на даху саркофаґа, після його побудови — трьох померло, а один генерал полковник Тараканов перебуває під слідством.

На станції Чорнобиля працює більш тисячі вчених та інженерів. Їх найняли на працю у Москві, Ленінґраді, Свердловську, Прибалтиці. Вони оповідають, що працювали цікаво, без звичайної совєтської совєтської бюрократії. В їх розпорядженні є військо і також вчені інженери-військові.

Отримати працю в Чорнобилі нелегко. Є багато бажаючих. Це люди, які за короткий час — шість місяців хочуть заробити бага-

(Закінчення на стор. 3)

ГОЛОСИ З УКРАЇНИ

Маруся із Прип'яті

До Прип'яті,
До Прип'яті
Ми поіменно припнуті
Руками наших рік.
До Київського моря
Росте горою горя
Марусин крик „рятуйте!" і грому грізний крик.

Несла сльозу пекучу, а думала, що воду...
Куди ж ти! Проти смерті — з відеречком води!
А я ще сплю, не чую людини і народу,
А я іще не бачу підступної біди.

Журбо моя!
Зажуро!
Ти сива, сиза, біла!
Ти чорний біль!
Чорнобиль!
Ти у моїй крові...
А як Маруся бігла — і падала, і бігла.
Бо там її синочки — живі чи неживі!

Пливла мала сльозина великою водою,
Кривавилося небо край дужки із відра...
Коли із дому бігла — була ще молодою,
Верталася додому — була уже стара...

(Автор невідомий „Літературна Україна, 1 січня 1987 року).

Роман Лубківський

Євшан – Чорнобиль

Дрібне стебло, билина степова
З-над жовтого сипкого схилу балки...
(До Калки це було? Чи після Калки?!).
Умертвлена рослина, та — жива,
Бо виманила в'язня із неволі...
Пригадуєте, як заплакав хан
Сирчан?
Достойний золотої долі
Прославлений літописом євшан.
Ми дома всі, усім достатньо місця,
І всякі трави сушим про запас.
Вдивляймося в обличчя літописця —
Напевно, його правнук серед нас!
Він все розкаже. Висловить пошану
Зелу й людині. Затаврує зло.
...Як плакав хан Сирчан,
траві-євшану
З одним нещасним важко не було!
... Євшан-Чорнобиль. Біль-чорнобиль. Зона.
Хронометри. Дозиметри. Дроти.
І непідкупна служба гарнізонна —
До власного порога не дійти!
А ставити нові бетонні шатра,
Усім народом — плакати! І жить!
У двадцять першім видихнеться ватра
Реактора?
Сирчане, час біжить...
... Біжиш-устигнеш. Порадіють дома:
Запарять тепле просо кипчаки.
Твоя тривога вичахне. А втома
Спливе, як радіація — в віки...
Розповіси їм несусвітні речі —
Чого в тих русів тільки не бува!
Зітхнувши, що (до речі? Не до речі?)
Чорнобилем зоветься ця трава...

(„Жовтень", січень 1988 рік)

Проголошують Фестиваль живого слова

Торонто (КУК). — Комісія шкільництва КУК Онтаріо повідомляє, що цьогорічний Фестиваль живого слова відбудеться в суботу, 28-го травня, у школі ім. Патріярха Йосифа Сліпого, 35 Гленрой аве., Етобіко.

Фестиваль присвячено 1000-літтю Християнства в Україні, тому й закликається всі школи до масової участи, щоб гідно відмітити цю величаву подію в історії українського народу. До участи допускається всі рівні навчання, включно із садочками, та всі форми української живого слова, від декламацій до інсценізацій та хорових виступів. Всі школи, включно із-поза Онтаріо, проситься слати свої зголошення до 15-го травня ц.р. на адресу:

Festyval Zhyvoho Slova c/o Mrs. O. Kovalyk 12 Bernice Ave., Toronto, Ont. M8Y 1Z6; Tel. (416) 239-6208.

Світлана Кузьменко

ГОСТІ З УКРАЇНИ В ТОРОНТО

I.

На початку березня ц.р., у Торонто, відбувся фестиваль українських фільмів з України, який влаштувало Канадське Культурне Товариство ім. Шевченка. Новозасноване Канадське Культурне Товариство ім. Шевченка складається з п'ятьох осіб, що їх представив на фестивалі голова цього товариства, відомий канадсько-український культурний діяч, голова Товариства українських бібліотекарів Канади, редактор журналу „Форум" Андрій Григорович, крім нього у складі: Юрій Дюравець (педагог, учитель канадської середньої школи), Микола Мороз (секретар Комісії оборони прав людини при СКВУ), Остап Гамуляк, Юрій Москаль (редактор часопису „Українські Канадці" англомовної газети при газеті „Наше життя" — орган українського комуністичного середовища в Канаді.

Фільми викликали велике зацікавлення серед української громади в Торонто, включно з молодшою генерацією, зокрема серед професіоналістів і студентів. Я мала змогу побачити два фільми на фестивалі, які висвітлювалися в Науковому Центрі, Онтаріо — „Вечір на Івана Купала" і „Криниця для спраглих". Про ці фільми хочу коротко сказати з точки погляду не знавця кіномистецтва, а ще одного глядача, який все своє життя дорослої людини прожив на Заході і знайомий з голливудськими, шведськими, італійськими, французькими й іншими фільмами, режисери яких уносили в розвиток світового кіномистецтва щось нове.

Побачивши вищезгадані два фільми на фестивалі, не можна не признати, що їхній режисер [illegible] око талановитого мистця для схоплення на фільм прекрасних картин і кольориту. Одначе, у фільмі „Ніч на Івана Купала" перебільшена тенденційність у змісті, не тільки притемнювала, а й псувала те, що було там справді добре. І мене, й інших, з ким мені довелося обмінятися враженнями від цього фільму, неприємно вражало: що українців у фільмі представлено, до несмаку, ґротесково — як пияків, ледащі взагалі якихось причепуватих, які без кінця і краю ріжуть навприсядки гопака. Ґротесково там зображено і священиків, і віруючих. Таке спрощене розуміння чи насвітлення українця і його релігії було для багатьох несприємливим.

Фільм „Криниця для спраглих" зроблений за сценарієм Івана Драча. Це фільм про людське страждання, страждання української людини, страждання України, про красу у людському стражданні чи радше, фільм, де красиво передано людське страждання; фільм — про долю. Це і, мабуть, більше можна знайти у фільмі „Криниця для спраглих". У фільмі багато дуже талановито приготованих і схоплених на стрічку картин, які після фільму довго залишаються у пам'яті. А також — багато символіки, як здається, що фільм нею переобтяжений — так скоро вона біжить на стрічці. Дуже шкода, що Юрієві Іллєнкові не дали змоги розвивати свого таланту на повну силу у поступі українського кіномистецтва, який він собі обрав, маючи 28 років, бо саме тоді ці два фільми були зроблені і обидва, як було поінформовано на фестивалі, після їх першого висвітлення, були заборонені і пролежали в архіві 22 роки. З сумом приходиться ствердити, що така доля, а часом і набагато гірша спіткала багатьох українських мистців в Україні. Дехто з них мусів робити щось інше, ніж те до чого у нього був талант, дехто — мовчати, а немало — було відправлено за їхнє мистецтво, що не відповідало вимогам влади, прямо на той світ.

На початку березня Торонто відвідали ще й інші гості з України. Дмитро Павличко — відомий український поет, Павло Гриценко — науковець з Інституту мовознавства при Академії наук УССР і Віталій Дончик — професор літератури в Київському університеті виступали на форумі Торонтського університету на двох семінарах. Семінари щомісячно проводить Катедра Українознавчих Студій при Торонтонському університеті, що її очолює проф. Павло Маґочий. На першому з двох семінарів, який відбувся у елеґантному приміщенні при Торонтському університеті Клюбу Факультету, після офіційної частини якого була гостина з вином і перекускою, виступив Дмитро Павличко. Свою півгодинну доповідь він присвятив темі „перебудови" в Україні. Після доповіді були запити й відповіді. У своєму слові Дмитро Павличко говорив, що в Україні збираються видавати деякі твори зліквідованих в Україні владою, у різний час на протязі існування совєтської влади, українських письменників і поетів, які дотепер були заборонені, а також — праці деяких українців, що живуть за кордоном. Першим у цьому пляні має бути відома праця про Шевченка Григорія Грабовича. Згодом, можливо, видадуть і повне видання непереправлених творів Шевченка. Запитували: чи будуть дозволені недержавні видавництва? Об'єднання письменників, крім СПУ? Чи є якісь надії на удержавлення української мови? Були запитання, що стосувалися економічної перебудови в Совєтському Союзі і т.д. З відповідей Дмитра Павличка виходило, що „перебудова" в Україні знаходиться ще в стадії проектів і обговорень. Дмитро Павличко говорив про „перебудову" в оптимістичному дусі, з вірою, що вона таки справді станеться і принесе Україні покращення в економічному і національно-культурному житті. Дмитро Павличко сказав кілька компліментів на адресу доброї праці на еміґрації, чи радше українців за кордоном, особливо видавничої, і заохочував українських еміґрантів та їх нащадків, зокрема тих, що здобули тут впливові становища, як от професори університетів тощо, до співпраці з культурними діячами в Україні для добра України. Після запитань і відповідей Дмитро Павличко прочитав два вірші.

Закінчення буде.

Зустрічаємось знову в Торонто

У вирі світової завірюхи покинули ми рідний край з надією туди повернутися якнайскорше. Та от для нас в більшості це вже кілька декад фізичної відірваности від рідних стріх нашої Городенщини.

Ми постійно ведемо бій з цією фізичною відірваністю від нашого рідного пня та компенсуємо його постійним фізичним контактом в наших огранізаціях, в нашій церкві, рідним словом, пісенею, традицією, рідною культурою. Цей живий контакт втримує нас як одноріднy цілість серед численних інших народних одиниць. Ми щасливі, що в спадку від наших батьків дістали ці скарби, які скріплюють нас в часі і простоті та завжди дають нам надію на наше краще.

Ми влаштовуємо з'їзди, які вливають в наші душі животворні релігійні й культурні соки нашого народу і єднають нас до дальшої життєвої відпорности перед чужими наступальними силами та наставляє нас бути готовими йти в дальшому змагу за краще завтра нашого народу, нашої нації.

Ідею таких з'їздів зродила туга за рідною землею, за рідним містом чи селом. Невблаганний зуб часу затирає у нашій пам'яті згадки про ці такі дорогі нашому серцю місця. Виростає нове покоління, що не пам'ятає Батьківщини, бо покинули її малими дітьми, або вже народилися на чужині.

Ціллю саме таких з'їздів чи зустрічів є зберегти при українстві це наше молоде покоління, передати йому любов до всього рідного, прищепити йому нашу національну гордість. Тому на такі з'їзди приїжджаємо з нашими дітьми, внуками, щоб вони могли згадувати своїх предків і щоб історія рідного краю перед ними не згасла. Тому ми, члени нашого земляцького товариства, яке звемо одним дорогим для кожного з нас словом „Городенщина", маємо ще окремі завдання до виконання. Ми зобов'язалися продовжувати нашу працю, яку започаткували появою першого тому нашого земляцького збірника „Городенщина". Цією працею ми хочемо дати вислів, що наша Городенщина, себто наша вужча Батьківщина, є дорогою для нас і такою ми хочемо залишити її в наших споминах і дослідних працях для наступних поколінь. Цю нашу збірну волю зобов'язалися ми продовжувати, тому кожний із нас повинен простягнути руку нашій редакції і спільно перебрати ці обов'язки. Кожний із нас знає, що вони не є легкі. Тому хай вільно буде мені закликати всіх дружнім словом: Допоможімо працею рук й ума, а також фінансами цей збірник оформити ще в цьому році. Це буде десятиріччя, як появився наш перший том „Городенщини". Отже, час летить стрімголов, все минається, все міняється на нашій сцені, тільки не минеться те, що буде написане і надруковане. Ми бачимо вже сьогодні, як нашу історію спотворюють з перед чотирьох десяток років наші недруги і таки на наших очах.

Увійшли ми теж до знаменного історичного 1988 року. Ввесь великий наш народ буде спільно відзначати славну дату Тисячоліття Християнства в Україні. Якраз бо нашому поколінню дав Всевишній небувалу ласку пережити великий та славний ювілей Тисячоліття українського Християнства. Ми дійсно щасливі, що будемо цю дату з історичною гордістю відзначати. Отож зберімось численно на нашому з'їзді і там на спільній молитві подяки, що Господь дав нам встоятись в Його вірі вже тисячу років, виявім свою вдячність нашим предкам з нагоди того Тисячоліття. Нам усім доступне це спільне духовне піднесення із-за Великого ювілею. Цього не зможуть зробити наші брати і сестри на Україні.

Своєю присутністю на нашому з'їзді відзначимо також 50-ліття останньої матури в нашій українській приватній гімназії „Рідна Школа", висловім свою вдячність і нашим професорам, що стільки труду вложили у наше навчання. Згадаймо спільно ту „Рідну Школу", з якої вийшла революційна молодь, в тому багато із наших шкільних друзів, що вмтелили своїми буйними головами і гарячими серцями побоєвища, заповнювали в'язниці та концентраційні табори.

Приїжджаймо на цю зустріч всі, щоб крім радісних зустрічів ми спільно провели ще творчі і ділові наради, щоб на хвилях етеру ніс під стріхи Городенщини тверде переконання, що її доньки і сини в гостинних країнах заходу віддано служать життєвим інтересам нашого поневоленого народу.

І знову відбудеться з'їзд городенщан. Багатьох із учасників попередніх з'їздів уже й при житті немає. Ми не знаємо, чи спроможемось на наступний з'їзд. Хто із нас залишиться ще в живих, то чи не варто з'їхатись? Коли зустрічаються земляки, то немов рідні. Серед якої далечі ми не жили б, рідної землі ніщо нам не заступить. І не дивно, що ми часто співаємо: „Далека ти, а близька нам, кохана вітчино!".

З'їзд цей відбудеться 21-22-го травня ц. р. в залі церкви св. Покрови при вул. Лідс 18 у Торонто. Тож спішімо всі на з'їзд, дорогі приятелі і друзі та до милої зустрічі!

Василь Никифорук

Управа Земляцького Товариства „ГОРОДЕНЩИНА"

повідомляє, що

в днях 21-го і 22-го травня 1988 року
в залі церкви св. Покрови в Торонто, Канада
при вул. 18 Лідс

— відбудеться —

П'ЯТИЙ З'ЇЗД
КОЛИШНІХ МЕШКАНЦІВ
ГОРОДЕНЩИНИ із ЗСА і КАНАДИ

Всіх тих, що бажали б взяти участь, просимо зголошуватись на такі адреси

В ЗСА MR. WASYL NYKYFORUK
35-43 72nd Street, Jackson Heights, N.Y. 11372
(718) 424-0754

В КАНАДІ MR. PETRO MYCHAJLOWYCH
109 Glencrest Blvd., Toronto, Ont., Canada M4B 1L8

Науковою конференцією...

(Закінчення зі стор. 1)

Лойоли в Чикаго, говорив про політичні партії на Закарпатті в міжвоєнному періоді. Він подав не лише історичний фактаж, але й аналізу та оцінку програм і напрямків всіх партій (включно з неукраїнськими), як також з'ясував висліди чотирьох парляментарних виборів у цьому періоді.

Активний учасник національно-політичного відродження на Закарпатті д-р Юлій Химинець доповідав на тему „Участь ОУН в підготові та переведенні подій 1938-39 років в Карпатській Україні". Доповідач подав критичний огляд деяких акцій і людей, що мали відношення до цих подій. Ще один активний діяч д-р Вікентій Шандор, вніс багато мемуарного матеріялу, доповідаючи про діяльність очолюваного ним у Празі представництва автономного уряду Карпатської України. Він підніс деякі цікаві досі мало відомі епізоди так адміністративної, як і дипломатичної діяльности цього представництва.

Пообідньою сесією керував В. Шандор, а вона була присвячена зовнішньо-політичній проблематиці. Сеньйор українських журналістів і колись пресовий секретар української парляментарної репрезентації у Варшаві та співредактор „Діла", ред. Іван Кедрин, говорив про те, який відгомін мали закарпатські події на Галичину і як на них відгукувалася західньо-українська преса. Він згададв, що частина галицького проводу мала всі дані підозрівати наміри гітлерівської Німеччини щодо українських плянів. Щоденник „Діло" бажав стримати деякі галицькі органи з тенденцією сенсаційности щодо Закарпаття та намагання фанатизувати молодь, побоюючись, що вона може розчаруватися після евентуальної невдачі на Закарпатті.

Різні мало відомі факти й епізоди з дипломатичної кореспонденції та заяв Берліну, Будапешту і Варшави стосовно Закарпаття подав у своїй доповіді мгр Орест Городиський (Чикаго), на підставі вже опублікованих архівів з того часу. З поданих матеріялів випливало, що Німеччина рішила десь на початку 1939 року пожертвувати Закарпаттям, аби притягнути Угорщину до анти-Комінтернського пакту. Д-р Осип Данко, бібліотекар славістичної бібліотеки Єйльського університету, підніс на підставі опублікованих угорських архівів майже невідому справу контактів гетьмана Павла Скоропадського з угорським прем'єром Іштваном Бетленом в 1928 році, стосовно Закарпаття. Гетьман в екзилі склав заяву про „незацікавлення" Закарпаття, а за це мав отримати політичну й фінансову підтримку для незалежної гетьманської держави. Такий текст уголи вже був готовий, але в останній хвилині угорська сторона уважала за невказане її підписати.

Так само за угорськими й чеськими джерелами, проф. Олександер Баран з Манітобського університету (Вінніпег), представив угорську політику щодо Закарпаття в 1938 році та підготову збройної інтервенції Угорщини за допомогою Польщі в жовтні-листопаді 1938 року. Тут виявилася агентурна діяльність москвофільських та угрофільських діячів Закарпаття, як також початкове негативне ставлення німців до угорських плянів.

В неділю ранком учасники конференції взяли участь у Літургії, що її служили в церкві св. Юра отці із Закарпаття, С. Сабол, та А. Пекар, після чого відбулася ще одна сесія, якою керував М. Пап.

Це була сесія присвячена релігійним питанням на Закарпатті. Отець д-р Севастіян Сабол, ЧСВВ, з Дітройту доповідав про ролю Василіянського Чину у національному відродженні краю. Доповідач, відомий закарпатський поет Зореслав, подав розвиток василіянського монашества до реформи, а потім представив вклад галицьких Василіян і величезні досягнення відновленого чину у галузях місійної діяльности, видавництва й освіти (заснування української клясичної приватної гімназії), зокрема у вихованні молоді. О. д-р Атаназій Пекар, духовник семінарії св. Йосафата у Вашінгтоні, подав стислий і багатий на фактаж огляд церковного життя на Закарпатті в 1938-39 роках, зокрема преставив діяльність апостольського адміністратора, Єпископа Діонізія Нярадія, який за короткий час свого управління надав церковному життю справді народне спрямування.

Третій доповідач на цій сесії, д-р Микола Кушніренко (Глен Спей, Н. Й.) із-за недуги не міг прибути. Він мав говорити про спроби українізації Православної Церкви на Закарпатті в 1930-их роках. Треба сподіватися, що автор опрацює цю тему до запланованого збірника. Зреферовано ще одну доповідь відсутнього доповідача, ред. Михайла Бажанського (Дітройт) про ролю й участь українського Пласту в національному освідомленні закарпатської молоді в 1920-30-их роках. Сам доповідач брав активну участь у виховній праці пластової організації в цьому періоді на Закарпатті.

Під кінець кожної сесії відбувалася досить цікава і вичерпна дискусія. Не зважаючи на те, що в так обмеженому часі виголошено 10 доповідей, учасники прослухали їх з непослабленою увагою ще й тому, що всі доповідачі дотримувалися визначеного їм часу - півгодини для доповіді. Дискусія виявила, що конференція не порушила низки важливих питань із названої проблематики та для яких є відповідні доповідачі. Існує надія, що за рік відбудеться ще одна наукова конференція, присвячена цій же тематиці Закарпаття в новітній історії. А виголошені в Ню Йорку доповіді вже становлять добру основу солідного збірника, що має появитися в „Наукових Записках" НТШ.

МЕШКАНЦІ СТЕЙТУ Коннектикат мали минулого року найвищий пересічний річний заробіток в цілій країні, 20,980 дол. на особу. На другому місці є Ню Джерзі з 20,067, а Массачусетс на третьому з 18,926 дол.

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО
внутрішні хвороби
приймає у Квінсі і виїжджає на виклики домів

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО
Профілактика хворіб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням

Адреса у Мангеттені	Адреса у Квінсі
ROCKEFELLER CENTER	105-37 64th Avenue
630 5th Ave., Room 1803	Forest Hills, N.Y. 11375
New York, N.Y. 10020	(718) 459-0111

УПМС в обороні Тисячоліття переслідування Української Церкви

Похмурої суботи 6-го лютого питомці Малої семінарії вибралися до далекого туристичного міста над Адріятичним морем, Сан Бенедетто дел Тронто. Серед прихильників нашої Церкви находиться Фульвій Де Лілло, довголітній лікар української спільноти в Римі. Лікуючи покійного Патріярха Йосифа, він мав можливість ознайомитися з трагічною долею нашої поневоленої Батьківщини та многостраждальної Церкви. Прив'язався він щирою душею до наших справ, і в цьому ювілейному році зорганізував з римським духовенством цілу серію ініціятив, щоб дати італійцям можливість ознайомитися з духовним скарбом українського народу. Завдяки його заходам щомісяця в соборі св. Софії буде відправлятися для італійців торжественна Служба Божа в нашому обряді. Вже в лютому була відправлена перша. Друга ініціятива — організувати по різних парафіях з участю місцевого єпископа зустрічі, під час яких конференціями та Службою Божою ознайомити людей з українським Тисячоліттям. На таку одну зустріч поїхала якраз УПМС.

Озброєні співаниками та відповідними прозірками про Хрищення України та переслідування УКЦ, весело вибираємося в дорогу. Швидко минає перед нами гірська панорама. От переїжджаємо Апеніни, де видно засніжені вершки гори Термінілло. В'їжджаємо до міста Асколі, потім до Асколі Пічено, щоб затриматися в Сан Бенедетто дел Тронто. Приміщуємося в інституті Сестер Непорочного Зачаття, а по вечері простуємо прямо до парафіяльного театру, де мала відбутися заплянована зустріч. З нами є і лікар Де Лілло. Не зважаючи на пізню годину, театр виповнений по самі вінця. Люди стоять по коридорах. Буде з 300 осіб, а в першому ряді сидить Владика разом з кількома парохами зі своєї дієцезії. Учні Малої семінарії відкрили вечір піснею до Матері Божої „Пречистая Діво Мати". Відтак проф. Де Лілло проілюстрував історію Хрищення України та каторжний шлях Блаженнішого, що й супроводив прозірками. Мальовничо переходили діяпрозірки на екрані про собор св. Софії, ззовні і внутрі, про Блаженнішого. Семінаристи відспівали пісні в честь Матері Божої, а потім слово взяв отець ректор. Він наукою доказав, що Тисячоліття — це ювілей Київської Руси-України, а не Москви-Росії. Цитував він також і дві недавні проповіді Папи Івана Павла II, в яких найвищий римський Архиєрей точно пояснив, хто є законним спадкоємцем ювілею. Потім представив жалюгідний стан нашої переслідуваної Церкви на Україні. До самого кінця заля була переповнена.

Наступного дня, 8-го лютого, в парафіяльній залі я мав півторагодинну доповідь про ікони. Мав я зі собою з сотню прозірок про наші ікони. Слухачами була парафіяльна молодь, понад 80 осіб. Були вони такі зацікавлені, що я погодився приїхати за два місяці і цілий вечір провести між ними та говорити про наші ікони. Це — о 9-ій годині, а об 11-ій була Служба Божа. Церкву виповнила тисяча богомольців враз із їх Владикою. Сама Служба Божа тривала з дві години, і подиву гідним лишається, що люди, не розуміючи нашої мови, вистояли до кінця. А скільки було до Св. Причастя!

Отець ректор М. Пришляк у проповіді згадав про переслідування нашої Церкви в краю і підкреслив, що Тисячоліття — це ювілей виключно українців. При кінці відправи Єпископ подякував нам за те, що ми зуміли конкретно насвітлити болючу сторінку в історії Церкви, якою є переслідування, і одночасно побажав нам могти поїхати на вільну Україну.

Тому що Сан Бенедетто дел Тронто знаходиться в індустріяльній зоні, вірні обдарували нас всіляким добром.

Пообідавши у Сестер, ми повернулися додому змучені, але задоволені. Почувалися ми невимовно щасливі, що зуміли спричинитись до того, щоб люди знали про Україну. Ми ознайомили чужих з нашою культурою, духовістю, дали їм можливість співчувати нашій трагічній долі. За це Україна буде нам вдячна, а ми, як її вірні сини, ніколи не перестанемо говорити чужинцям, що Україна є чудовою країною що ми гордимось, що можемо належати до такого могутнього і духово багатого народу, яким є український народ!

о. Євген Небесняк

АЛЕКСАНДРУ РИПЛІ, 54-літню письменницю, яка виростала в Чарлстоні у Північній Каролайні вибрано на автора, що писатиме продовження відомої американської повісті „Розвіялось з вітром". Оригінальний твір написала Маргарет Мічел, друком він появився 1936 року і понад 25 мільйонів примірників продано до цих пір. Авторка твору, яка померла 1949 року, завжди відмовлялася писати продовження, одначе її брат і спадкоємець перед своєю смертю 1983 року одобрив цей задум. Видання продовження повісті „Розвіялось з вітром" пера А. Ріплі заплянованo на 1990 рік.

Чи був...

(Закінчення зі ст. 2)

то грошей. Працю в Чорнобилі можна дістати тільки по знайомству. Ті люди працюють за такою системою — за два тижні заробляють біля тисячі карбованців, а два тижні відпочивають поза Чорнобилем і отримують ще 3.5 добових. Таким чином за шість місяців вони можуть заробити 6 — 8,000 карбованців. Податок платиться тільки з 20-180 карбованців.

Хто працює у Прип'яті — отримує ще більше. Там більше небезпеки, коефіцієнт — вищий. Люди ризикують здоров'ям, щоб більше заробити в Прип'яті. За шість місяців праці при затриманні елементарних, санітарних приписів така доза радіяції не буде вища нормальної. За шість місяців людина отримує у п'ять разів більшу річну норму. Більша частина робітників — дослідники у віці 35-40 років. Є і жінки у тому ж віці, здебільшого неодружені.

Жертв Чорнобильської катастрофи було більше від офіційних на 20-30 відс.

Вода у Прип'яті та Дніпрі ніби чиста. Можна їсти кожну рибу, зловлену у тих річках. Київ тепер також досить чисте місто. Паніка ніби не має основ. Солдати, які служать у зоні високої радіяції — здебільшого резервісти. Вони отримують більше грошей. Працюють два-три місяці. Звичайно, не знають куди їх кличуть і не знають ризика для здоров'я.

Доля „перебудови" Горбачова — невідома, одначе вона викликала в цілому СССР хвилю протестів проти політики режиму, зокрема, знищення природи.

„Комсомольська Правда" повідомляє, що згідно з наказом міністра чорної металургії СССР у місті Тагіл на Уралі закрито піч випалювання коксу. Піч закрито в наслідок багатотисячної демонстрації місцевого населення, яке вимагало припинити забруднення повітря над містом. Демонстранти несли написи: „Хто відповість за 54 мертвороджених дітей у 1987 році".

Минулого року на Тагіл спустилась хмара чорного туману в наслідок чого, багато дітей отримало попалення скіри. Лікарі ствердили велике послаблення оборонної системи організму дітей, за тим постають захворіння серць і легенів. Газети пишуть про злочинне відношення режиму до „рідної природи".

У Білорусії уряд відмовився від складної ірригаційної системи, бо вона привела б до пониження рівня води у Дніпрі і Прип'яті. На очах маліє Оральське море. В Ленінграді група совєтських „зелених" протестувала проти будови дамби у Фінській затоці.

Вірменія на порозі екологічної катастрофи. Одна третина Вірменії — 3.5 мільйона населення, живе в Єревані, столиці республіки, де 80 відс. повітря над містом отруєне. 165 днів у році над містом висить туман (смог). Згідно з европейськими стандартами безпеки населення треба було б евакуювати.

Двадцять п'ять відсотків лісів республіки знищено, 45 відс. у небезпеці. Ріки Вірменії біологічно мертві. Місто Роздан знищило сусідні ліси, все довкола живе, наприклад, тварини. В СССР є сім міст найбільше отруєних, з них п'ять знаходяться у Вірменії. Небезпечні хемічні відходи у тисячу разів перевищують допустимі норми. Все це викликає в Єревані — столиці — і в сусідстві, де живе дві треті населення, хвороби шляхів дихання, безплідність у жінок і передчасні народження немовлят. Захворіння раком шлунка осягнуло жахливі розміри. Згідно з офіційними даними кількість хворих раком на 10,000 мешканців за період 1965-85 років побільшилось чотирикратно на 10,000 населення на рака, хворії 190 осіб.

За останніх 15 років на шість разів збільшилось число умовохворих. У сім разів збільшилась кількість передчасно народжених дітей, у вісім разів число хворих на серце.

У сусідстві з атомовими станціями троє з десяти дітей родяться мертвими. Ми є свідками біологічного винищення людства. На атомових станціях Вірменії зареєстровано 150 поважних аварій.

У 1930 роках було почато політику знищення Вірменії та обернення її в хемічну республіку. Там знищено сотні тисяч людей.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої Найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБУСІ

бл. п.

АННИ ЧАПЕЛЬСЬКОЇ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ
за душу Покійної

в суботу, 23-го квітня 1988 р. о год. 6-ій по пол.
в церкві св. Михайла в Балтимор, Мд.;
в неділю, 24-го квітня 1988 р. о год. 11:30 ранку,
в церкві Царя Христа у Філядельфії, Па.

Про молитви за спокій душі Покійної просять
у глибокому смутку залишені:
муж — БОГДАН
син — ЮРКО з родиною
донька — ТАНЯ з родиною

Ділимося сумною вісткою, що дня 5-го квітня 1988 року
упокоїлася в Бозі
наша Дорога
МАМА, БАБУНЯ І ПРАБАБУНЯ

бл. п.

Оксана Сточанська

уроджена в селі Богатківцях, Підгаєцького пов., в 1900 р.

ПОХОРОН відбувся 7-го квітня 1988 р. з церкви св. Николая в Торонто, Канада.

У глибокому жалю залишила:
дочки —
ІРИНУ ТУРЧИНЯК з мужем ТАДЕЙОМ
АННУ ТЕРЛЕЦЬКУ
сина — ВОЛОДИМИРА СТОЧАНСЬКОГО
з дружиною МАРІЄЮ
вісьмох внуків, сімох правнуків
сестру — ОЛЮ в Україні
ближчу і дальшу Рідню

Управа Світової Федерації Українських Жіночих Організацій

у глибокому смутку повідомляє все українське жіноцтво об'єднане в СФУЖО та все українське громадянство в діяспорі, що в понеділок, 11-го квітня 1988 року, у Філядельфії, Па. відійшла у Вічність

сл. п.

СТЕФАНІЯ ПУШКАР
родом ЧИЖОВИЧ

нар. 1901 року в с. Чорноріки, Лемківщина в Україні, визначна діячка Українського Жіночого Руху, почесна членка СФУЖО, довголітня референтка Управи СФУЖО, колишня голова СУАмерики (1965-71), член Управи Національної Жіночої Ради Америки, учасниця Конгресу Міжнародної Жіночої Ради в Теграні, справник кооперативи „Українське Народне Мистецтво" у Львові, співосновниця Психо-Технологічного Інституту у Львові, знавець українського народного мистецтва та співосновниця Українського Музею в Ню Йорку, творець і справник кооперативи „Базар" у Філядельфії, член проводів численних громадських організацій.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Похоронні відправи відбулися: в суботу, 16-го квітня, Панахида в похоронному заведенні Насевичів; у неділю, 17-го квітня, Заупокійна Служба Божа в церкві св. Михаїла; тлінні останки покійної перенесено на цвинтар св. Марії на Факс Чейсі, Па.

•

Висловлюємо найглибше співчуття д-рові В. Пушкареві, мужеві покійної, сестрам її: Марії Хомин-Куруц та Ользі Михайлюк з родинами, ближчій і дальшій рідні покійної.

Українське Патріярхальне Товариство — Відділ в Ню Йорку

має шану запросити Українське Громадянство на

СПІЛЬНЕ ПАТРІЯРХАЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ

у великій залі Українського Народного Дому, 140 — 2-га Авеню в Ню Йорку,
що відбудеться в неділю, 8-го травня 1988 р., о год. 1:30 по пол.

В програмі беруть участь **Христина Карпевич, препод. брат-студит Олександер Кіляр, Оксана Харук, Іван Колодій, Наталія Соневицька** — ведуча.

Зголошуватись просимо до **4-го травня ц. р.** безпосередньо або телефоном до: **Я. Клима, (718) 726-0654 або Я. Пастушенко, (212) 673-0457**

Можна замовляти столи на вісім осіб.

Школа Українознавства Товариства „Рідна Школа" в Чикаґо, Ілл.

ЗАПРОШУЄ ВАС
НА СВЯТКУВАННЯ

1000-ЛІТТЯ
ХРИСТИЯНСТВА
В УКРАЇНІ

В ПРОГРАМІ ВИСТУПИ УЧНІВ ТА ВИПУСКНИКІВ „РІДНОЇ ШКОЛИ"

Субота, 30-го квітня 1988 р., год. 2-га по пол.
Авдиторія Школи св. о. Миколая

Вступ: $3.00. $2.00 емерити, студенти

Ґлен Спей вшанував Р. Шухевича

У суботу, 5-го березня ц.р., заходами 54-го Відділу ООЧСУ в Ґлен Спей, Н. Й., наша громада вшанувала пам'ять головнокомандуючого УПА генерала Романа Шухевича-Тараса Чупринку в 38-річчя його смерти.

Кілька тижнів перед тим парох УКЦеркви св. Володимира о. Юліян Осадца оголосив у церкві, що таке свято відбудеться, підкреслюючи, що св. п. Роман Шухевич є героєм цілого українського народу й усі повинні віддати йому честь і шану.

В суботу, 5-го березня, були відслужені Служба Божа й Панахида в намірені св. п. Романа Шухевича, які відправив о. Ю. Осадца, а присутні співали й відповідали в часі Богослужень.

Коло тетраподу з прапорами стояли прапороносці Іван Петрівський, Андрій Плескун і Володимир Явдощин.

Відтак присутні заповнили залю під церквою, де відбулася світська частина святкувань. На чорному тлі виднів портрет Романа Шухевича, прикрашений червоними квітами. Святочне слово виголосив Ярослав Ґавур, голова 54-го Відділу ООЧСУ. Він чітко накреслив життєвий шлях Романа Шухевича-Тараса Чупринки, як людини й вояка.

Відспіванням молитви „Боже великий, творче всесвіту" ми закінчили свято.

Е. М.

Загальні збори кредитівки „Самопоміч" у Джерзі Сити

У неділю, 21-го лютого, в Українському Народному Домі в Джерзі Сити відбулися 34-ті з черги звичайні збори федеральної кридитової кооперативи „Самопоміч". Збори відкрив та ними провадив голова дирекції Юрій Ференцевич. У вступному слові він привітав присутніх членів та попросив встати до молитви, що її започаткували члени дирекції. Після молитви голова представив представників сусідніх кредитівок та представника ЦУКА.

Д-р Іван Сєрант репрезентував Централю Кооператив Америки, кредитову кооперативу „Самопоміч" в Ню Йорку репрезентував дир. Ярослав Оберишин, кредитову кооперативу СУМА в Йонкерсі — Наталка Номержицька з мужем, федеральну кредитову кооперативу в Пассейку — Я. Федун та М. Савчин, а федеральну кредитівку в Нюарку — директори Орест Цяпка, Ігор Ляшок, Василь Гнатів. Відтак голова привітав присутнього на залі одного з основників нашої кредитівки, Миколу Шеремету, та членів філії Трентону, що приїхали на збори з керівником філії Андрієм Турчином.

Після привітів гостей та членів голова дирекції Ю. Ференцевич попросив вшанувати однохвилинною мовчакою померлих членів нашої кредитової кооперативи у звітовому році. Відтак Ю. Ференцевич доповнив свій звіт. Він сказав, що 1987 рік ми почали успішним ростом нашої кредитівки. Стабільність фінансового ринку була менш-більш поміркована, і тому не було великих змін, що дало нам змогу втримати умірково стопу відсотків на ощадностях як рівнож на позичках. Великий упадок на біржі майже не мав впливів на фінансовий стан кредитівок, а навпаки майно нашої кредитівки зросло майже на 35 відсотків, себто на 5,950,455 дол. і досягнуло суми 23,500,000 дол., а членів зросло на 461. Завдяки добрій та господарній праці членів дирекції та працівників наша кредитівка розвивається дуже успішно. Однак мусимо ствердити, що не всі члени нашої громади, як рівнож нашої філії у Трентоні, є членами своєї кредитової кооперативи, де ви дістанети найкращі обслуги чи поради. Не можемо забути, що тільки одинокі наші кредитівки дають вам безплатне життєве забезпечення до 2000 долярів, і 10,000 на позичках, рівнож ваші ощадности є забезпечені федеральним урядом до висоти 100,000 дол.

Наступним звітодавцем був скарбник інж. Степан Кравченюк. У своєму фінансовому звіті він сказав, що майно кредитівки у звітовому році зросло на суму 5,950,455 дол., ощадності зросли на 3,545,889 дол., сертифікати — на суму 1,583,983 дол., ІРА зросло на 431,229 дол., а наші позички в минулому році зросли на 5,205,623 дол., так що загальний стан нашої кредитівки на кінець року виносив 23,332,409 дол. Тут варто б підкреслити, що наша кредитова кооператива в 1987 році виплатила нашим членам дивіденди в сумі 1,432,178 дол., а на виховні цілі видано 23,621 дол. На кінець свого звіту скарбник інж. С. Кравченюк подякував членам дирекції та працівникам кредитівки і сказав, що завдяки тісній співпраці наші успіхи увінчалися в користь наших членів.

За кредитовий комітет звітував голова Дмитро Вох. Кредитовий комітет у складі Д. Воха, Василя Геви та Івана Вішка в 1987 році відбули 62 засідання і розглянули 201 аплікацію на позички та затвердили 195 на суму 10,088,864 дол. Кредитовий комітет відкинув шість аплікацій з браку доброї запоруки. За контрольну комісію звітував Михайло Пилипчак. Він сказав, що контрольна комісія в складі голови Йосифа Тізіо, Михайла Пилипчака та Павла Фуги провели контролю кредитівки в липні 1987 року та в січні цього року згідно з вимогами федерального правильника кредитових кооператив. Контрольна комісія відбула спільну конференцію з федеральним контролером і ми ствердили, що загальне ведення кредитової кооперативи „Самопоміч" є задовільно взірцеве.

Привіт від Централі Українських Кооператив Америки (ЦУКА) зложив д-р Іван Сєрант. Він накреслив значення громадської цілі українських кредитівок Америки в теперішньому часі та їх ціль на будучність, а також в імени ЦУКА дав признання дирекції кредитівки в Джерзі Сити за дружню співпрацю з Централею та поодинокими кредитівками. Він привітав загальні збори від кредитівки „Самопоміч" в Ню Йорку.

По дискусії над звітами зголосилися Іван Лучечко, Степан Ладанай, Василь Вінтонів та Василь Бойко. Від федеральної кредитівки СУМА в Йонкерсі привіт зложила Наталка Номержницька, від федеральної кредитівки в Пассейку — Я. Федун, від федеральної кредитівки в Нюарку-Ірвінгтоні — Орест Цяпка. Відтак голова предтавив присутніх на зборах голів місцевих організацій: Стесі Сибі — від „Рідної Школи", Галина Білик — голова місцевого відділу СУА, Іван Ґресь — голова відділу Організації Оборони Лемківщини, Василь Гева — голова відділу ООЧСУ, Михайло Пилипчак — голова Українського Народного Дому, Зенон Ґалькович — голова відділу УККА, Володимир Білик — голова Надгудсонської округи УНС, заслужений член нашої громади, довголітній голова Народного Дому та член багатьох інших організацій та установ в нашій громаді, Дмитро Вох — голова осередку СУМА, Ілля Шевчук — голова відділу „Самопоміч", Роберт Челяк — суддя в Джерзі Сиґі. Відтак номінаційна комісія в складі Володимира Білика, голови, Неонілі Сохан та Івана Лучечка, членів, запропонували до дирекції С. Кравченюка, Дмитра Воха та Зенона Ґальковича, а до кредитового комітету Василя Геву. За цю пропозицію члени зборів проголосували одноголосно.

Після зборів члени та гості ще довго ділилися думками при смачному буфеті.

Дмитро Вох

Спортові вісті

Редаґує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — Монмут „Стінг" 1:1

У неділю, 17-го квітня ц.р., І-ша дружина „Ч. Січі" відбула чергові першенські змагання вищої дивізії Ґарден Стейт ліги, які закінчила ремісовим вислідом 1:1.

У першій половині наші футболісти, граючи з вітром, у більшості володіли м'ячем, але не зуміли використати усіх своїх нагод для здобуття голів. Щойно в 38-ій хвилині Сарджент з гарної подачі А. Бакуна відкрив конто для господарів — 1:0. Кілька хвилин пізніше Сарджент перестрілив ворота „Стінг" з кількох метрів. Після перерви гості активізували свої акції і при допомозі вітру примусили оборону „Ч. Січі" і воротаря Хамуляка до важкої праці. В 70-ій хвилині „Стінг" добилися бажаного, коли врешті з чергової атаки здобули вирівняння 1:1. У 85-ій хвилині „Січовики" створили під воротами гостей критичну ситуацію, одначе Дворський перебив м'яч головою понад порожній правий кут воріт суперників.

Склад „Ч. Січі": Хамуляк, Ромійо, Куцина, Фонг, Каміка, Брієнза, Сабрій, А. Бакун, Джонсон, Сакевич, Сарджент, Білецький, Дворський, Василак. Провідник Вол. Бакун.

УСВТ „Ч. Січ" II — Картерет СК 1:2

Друга дружина зазнала поразки на виїзді в місті Картереті з місцевим клюбом вислідом 1:2. Єдиного голя для нашої дружини здобув Науменко.

УСК Ню Йорк — „Гунгарія" СК 0:1

У черговій рунді першенства ІІ-ої дивізії Космополітальної Ліги, що пройшла в неділю, 10-го квітня ц.р., перша дружина УСК-у зазнала поразки мінімальним вислідом 0:1. Як і в попередніх виступах наша дружина показала гарну технічну гру, була рівнорядним суперником мадярів, одначе в нападі бракує влучних стрільців для здобуття голів. Після тієї програної УСК займає в показнику ігор ІІ-ої дивізії передостаннє місце.

Друга дружина УСК-у розгромила резерву „Гунгарії" високим вислідом — 8:0.

С. К.

Справлення помилок

У „Спортових Вістях" „Свободи" в числі з 15-го квітня ц.р. у вістці про міжнародний шаховий турнір в Ню Йорку, де говориться про попередні осяги Василя Іванчука, має бути: „Першун турніру майстрів у Талліні, Естонія, в 1986 році та чемпіон юніорів Европи і віцечемпіон юніорів світу в 1987 році".

У вістці про чемпіонат Европи в настільному тенісі в реченні про збірну СССР має бути: „На жаль, вони змушені виступати в збірній СССР, яку автоматично ідентифікують збірною Росії".

„Затримали неповнолітніх киян"

У неділю, 27-го березня ц.р., на центральному київському стадіоні відбулися чергові календарні футбольні змагання за чемпіонат вищої ліги СССР, в яких зустрілися футболісти київського клюбу „Динамо" з футболістами московського „Спартака". На ці змагання прибуло на стадіон 100 000 глядачів, переважно прихильників українських футболістів. Про вислід цих змагань ми вже згадували у попередніх нотатках „Спортових Вістей". Цим разом доповнюємо вже подану вістку нотаткою, що появилася в 37-му числі київської „Спортивної Газети", під наголовком „Третій тайм 'фанатів'". Матч київського „Динамо" і столичного „Спартака" знову опинився в центрі уваги болільників „фанатів" і міліції.

Далі спеціяльний кореспондент К. Медведєв писав: „Для забезпечення порядку в Києві було створено кілька штабів, дії яких координував заступник міністра внутрішніх справ УРСР генерал-лейтенант А. В. Василишин. Можна сказати, що ексцесів, які спостерігалися минулої осені й були пов'язані з матчем цих же команд, вдалося уникнути. Ніхто з 600 прихильників „Спартака" не постраждав. Проте, ось деякі інші попередні підсумки: 26 березня було затримано 32 болільників червоно-білих (тобто російського клюбу — О. Т.), з яких вісьмох у супроводі міліції відправлено до Хутора Михайлівського, а чотирьох затримано до з'ясування їхніх осіб; 27 березня затримано 102 прихильників біло-голубих (це кольори київського клюбу — О. Т.), які намагалися спровокувати безпорядки в районі залізничного вокзалу (всі вони — неповнолітні); того ж вечора на ділянці від Дарниці до Броварів було розбито три шибки в одному із поїздів московського напрямку".

Про подробиці тієї чергової спортової демонстрації проти російського клюбу в столиці України мав написати спеціяльний кореспондент у наступному числі тієї газети.

Випустили О. Блохіна

Після виснажливих старань і інтервенцій Міжнародної футбольної федерації, Олег Блохін, один з найкращих футболістів України, дістав дозвіл футбольної федерації СССР на виїзд до Австрії, де він під сучасну пору виступає в клюбі „Форвертс" в місті Штаєр. Після першого виступу в змаганнях „Форвертс" з клюбом ЛЯСК, що закінчилися ремісовим вислідом 0:0, спортові коментатори австрійських газет, як і тренер дружини Бруннмаєр, дали Олегові захоплюючі оцінки.

Згадали футболіста О. Скоценя

У київському спортовому журналі „Старт" за листопад 1987 рік появилася на двох сторінках стаття-спомин під наголовком „У списках не значаться", в якій О. Черкаський описав долю київських футболістів 1940-1945 років. В основному автор найбільше уваги присвятив футболістам польського походження Т. Єдинакові, М. Гуреькому і О. Лаєвському. Про О. Скоценя Черкаський обережно на початку згадав у стартовому складі київського „Динамо", що мав 22-го червня 1941 року змагатися з клюбом „Червоної Армії", але через початок війни ці змагання не відбулися. В іншому місці, описуючи про футболістів із Західньої України, що в 1940-41 роках підкріпили київське „Динамо" (М. Матіас, М. Гурський, Т. Єдинак) про О. Скоценя написав: „Трохи відокремлено тримався центрфорвард Левко Скоцень, який явно переоцінював свої можливості".

У київській „Спортивній Газеті" з 12-го березня 1988 року в замітці „Крізь призму років" є подані факти чемпіонату СССР в 1940 році, де є теж згаданий Скоцен (без м'якого знака), який брав участь в п'яти змаганнях і здобув два голі.

У числі тієї ж газети з 2-го квітня 1988 року в цій же замітці „Крізь призму років" в складі за 1941 рік є знову поданий Скоцен і на його рахунку 2 голі. Про долю цього найвидатнішого українського футболіста і автора книжки „З футболом у світ" Черкаський не відважився написати в журналі „Старт", так як він це зробив за згаданих польських футболістів. „Гласність" ще не дійшла до Києва...

(от)

Чорнобиль...

(Закінчення зі стор. 2)

тепер так легко у телевізорі чи радіо дискутують над силою атомового вибуху і про його наслідки, кидаючи новими окресленнями, новими поняттями, коли рівночасно тисячі матерів стоять перед невідомим своїх дітей і не знають, що їм робити, куди заховатися перед невидними променями, що просякають землю не лише в Україні, але у промірі сотні кілометрів. Як контраст до того неспокою Х. Вольф ввижається прегарний повний квіту весняний Київ, так, як вона колись його бачила і незабутній вид на Дніпро, його береги і широкі поля, що на овиді зливалися із блакиттю квітневого неба і очими свого серця вона бачить матерів, що тепер сповнені журби споглядають в таке весняне небо і шукають в ньому за наслідками винаходів учених.

Відкладаємо книжку Х. Вольф з таким неспокоєм, який вона передала на її сторінках, і ставимо собі так, як вона, питання чи можна призабути цю одну із найбільших катастроф людства за два роки від її дати, і чи можна призабути, що ще десятки років відсьогодні будуть люди терпіти від її наслідків.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 1-го ТРАВНЯ 1988 р.

Філядельфія, Па. Річні загальні збори Т-ва ім. О. Ольжича 32-го Відд., о год. 2-ій по пол. в Горожанському Клюбі (Т-во У-АГорожан) при 847 Н. Френклін вул. — В. Яців, секр.

Український Народний Союз
пошукує досвідчених
АҐЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
і
ЗАГАЛЬНИХ АҐЕНТІВ-ПРОДАВЦІВ
зі знанням української і англійської мов на околиці
Чикаго, Ню Йорк, Торонто, Філядельфії, північного Ню Йорку і Нової Англії
з метою розбудувати і керувати мережами агентів-продавців в тих округах.
• Впроваджуючі інформації
• Платня у формі позички
• Відсотки від комісового
• Всі бенефіти
Звертатись до:
Ukrainian National Association, Inc.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Маємо на складі нову книжку
Евген Скоцко:
НА ПОКЛИК РІДНОЇ ЗЕМЛІ
Допомога української еміграції з ЗСА визвольній дії ОУН
Спогад учасника
Видавництво „Українське Слово", Ню Йорк, Париж, 1986, стор. 206, ціна 10.00 дол.
Збірник у формі спомину про діяльність ОДВУ продовж понад п'ятьох десятків років.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% продажного податку.
Svoboda Book Store
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA
ЛІТНІ КУРСИ, ТАБОРИ на СОЮЗІВЦІ 1988:
ТЕНІСОВИЙ ТАБІР — 19-го червня — 29-го червня
Для хлопців і дівчат у віці 12-18 р.
Прохарчування і нічліг: $200.00 (члени УНС), $230.00 (не-члени)
Оплата за навчання: $60.00
Юрій Савчак, Зенон Снилик — інструктори
ХЛОП'ЯЧИЙ ТАБІР — 9-го липня — 23-го липня
Розваговий табір для хлопців у віці 7-12 р.
Прогульки, плавання, різні гри, навчання співу українських пісень й українського народного побуту.
Тижнево: $120.00 (члени УНС), $140.00 (не-члени)
ДІВОЧИЙ ТАБІР — 9-го липня — 23-го липня
Програма і ціна така сама як для хлопців
КУРСИ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТАНКІВ — 13-го серпня — 27-го серпня
Інструктор: Рома Прийма-Богачевська
Навчання традиційних народних танків для початкуючих й заавансованих танцюристів.
Число курсантів ограничене до 60 учнів
Прохарчування і нічліг: $220.00 (члени УНС) $250.00 (не-члени)
Оплата за навчання: $120.00
Родичів, заінтересованих нічлігами 18-го червня просимо заздалегідь зробити замовлення на Союзівці.
За дальшими інформаціями, прошу звертатися до Управи „Союзівки":
Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road Kerhonkson New York 12446
914-626-5641

Вступайте в члени УНС

Необхідна всім, хто цікавиться українським образотворчим мистецтвом
КНИГИ
„СВІТОВА ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКИХ ОБРАЗОТВОРЧИХ МИСТЦІВ"
у твердій обкладинці 30 ам. або 35 кан. дол.
у м'якій обкладинці 25 ам. або 30 кан. дол.
„ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА"
пише у м'якій обкладинці 12 ам. дол.
„ВИСТАВКА ТРИДЦЯТИ"
пише у м'якій обкладинці 10 ам. дол.
„КНИГА МИСТЦІВ"
пише у м'якій обкладинці 5 ам. дол.
„ВІКТОР ЦИМБАЛ" — Монографія
у твердій обкладинці 25 ам. дол.
„СИМВОЛІКА УКРАЇНСЬКОЇ ПИСАНКИ"
у твердій обкладинці 30 ам. дол.
подані ціни — разом з пересилкою
Замовлення з чеком або „моні ордером" слати на адресу
UKRAINIAN CANADIAN ART FOUNDATION
2118-A Bloor Street West, Toronto, Ont., Canada M6S 1M8

Комітет Оборони Української Спадщини
та
Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу
закликають Вас
СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ
на його працю та акції для
1. Поширювання правди про Україну
2. Поборювання очорнювання та знеславлювання українців
3. Оборони громадянських прав українців
Пожертви просимо пересилати чеками, або поштовими переказами на
Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
враз із виповненим вирізком цього зразку
Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу
Сума пожертви $
ім'я та прізвище
число дому, вулиця
місцевість стейт поштовий код

Любов Коленська
ДЗЕРКАЛА
НОВЕЛІ
Ціна: $13.00 з пересилкою
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ARKA Company Department Store
26 First Avenue
Tel (212) 473-3550
New York, N.Y. 10009
МАЄМО БАНДУРИ НА ПРОДАЖ

• HELP WANTED •
HOUSEKEEPER:
Eng. speaking, top salary, benefits, 5 hrs daily, simple cooking, full charge, east side Man., working couple, recent refs.
(212) 246-1145, after 2 p.m.

ПОШУКУЄМО ЖІНКУ
до опіки дітей та легкої домашньої праці.
Дзвонити після 8-ої веч.
(201) 894-1895

• SERVICE •
UKRAINIAN TYPEWRITERS
also other languages complete line of office machines & equipment
JACOB SACHS
251 W. 98th St.
New York, N.Y. 10025
Tel. (212) 222-6683
7 days a week

• FUNERAL DIRECTORS •
UKRAINIAN FUNERAL NATIONAL SERVICE
Український Національний Цвинтар-Пам'ятник полагоджують всі справи пов'язані з похороном і похованням в ЗСА.
4111 Pensylvania Ave., SE
Washington, D.C. 20746
Tel.: (301) 568-0630 — Days
(301) 855-8864 — Sat., Sun., Eve. & Holidays
MAIL: PO Box 430
Dunkirk, MD 20754

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУЇС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568